

Aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw R.M. Letschert BA MA
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/ATR4653/2026-U122

Uw referentie

Datum

15 juli 2026

Onderwerp

Cyberbeveiligingsregeling hoger onderwijs

Geachte mevrouw Letschert,

Op 15 juni 2026 is de *Cyberbeveiligingsregeling hoger onderwijs* aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd. Er is voor dit voorstel ook een internetconsultatie van start gegaan. De reactietermijn eindigt op 10 juli 2026. De adviestertermijn van ATR verloopt op 15 juli 2026.

Context en inhoud van het voorstel

Nederland dient de Europese richtlijnen *Network and Information Security Directive* (NIS2-richtlijn) en de *Critical Entities Resilience Directive* (CER-richtlijn) in Nederlandse wet- en regelgeving te implementeren. Deze richtlijnen bevatten maatregelen gericht op het vergroten van de digitale (NIS2) en de fysieke (CER) weerbaarheid van organisaties. Daartoe wordt nationale wetgeving op drie verschillende niveaus opgesteld: 1) wet; 2) algemene maatregel van bestuur; 3) ministeriële regeling. Dit advies betreft de regeling van OCW voor het hoger onderwijs. De regeling werkt uit welke instellingen belangrijke entiteiten in de zin van de Cyberbeveiligingswet (Cbw) en het Cyberbeveiligingsbesluit (Cbb) zijn. Verder bevat de regeling de drempelwaarden waarbij sprake is van een significant incident waarover een melding moet worden gedaan.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

1. *Nut en noodzaak*

De regeling concretiseert de eisen en verplichtingen die voortvloeien uit respectievelijk de NIS2-richtlijn en de implementatieregelgeving Cbw en Cbb. Nut en noodzaak van de verplichtingen zijn bij de richtlijn, de wet en het besluit aan de orde geweest. De NIS2-richtlijn, Cbw en Cbb bieden de ruimte en grondslagen om onder andere de zorgplicht en de meldplicht nader te specificeren. Dat gebeurt in de voorliggende regeling voor het hoger onderwijs. De toelichting maakt duidelijk dat er in het hoger onderwijs sprake is van een toenemende en permanente digitale dreiging. De uitdaging is om kritieke onderzoeksactiviteiten en de (privacygevoelige) gegevens die in het onderwijsproces worden gebruikt, te beschermen. Het gaat om bescherming tegen digitale bedreigingen en tegen gebeurtenissen die de bescherming van de systemen kunnen aantasten, zoals een natuurramp of brand. Nut en noodzaak van deze regeling zijn hiermee voldoende gemotiveerd.

2. *Minder belastende alternatieven*

De toenemende en permanente digitale dreiging brengt risico's mee voor instellingen in het hoger onderwijs. De toelichting bij de regeling geeft aan dat ervoor is gekozen om de bekostigde hbo- en wo-instellingen aan te wijzen als belangrijke entiteiten. Hierover is overleg geweest met de sector en met het ministerie van Justitie en Veiligheid als verantwoordelijke voor de Cbw en Cbb. Het overleg en de concrete verwijzing naar de bekostigde instellingen maken het voor de instellingen duidelijk dat zij als belangrijke entiteit worden aangewezen. Door de keuze om de instellingen aan te wijzen als belangrijke in plaats van essentiële entiteiten vallen ze in een lichter toezichtsregime waarbij het toezicht achteraf plaatsvindt. Daarmee is gekozen voor de minst belastende optie.

Tegelijkertijd worden de onderwijsinstellingen opgeroepen om een vrijwillige melding te doen zelfs als de drempelwaarde niet is overschreden en er daarmee strikt genomen geen reden is om een melding te doen. Het college constateert dat daarmee wordt afgedaan van de geboden duidelijkheid. De vrijwilligheid van de melding suggereert dat er geen sprake is van regeldruk. Dit versluiert dat onderwijsinstellingen in de praktijk een afweging zullen moeten (gaan) maken of ze een vrijwillige melding zullen doen. Daarmee zet de uitnodiging in de regel toch aan tot handelingen die instellingen niet zouden verrichten zonder de uitnodiging tot het doen van een vrijwillige melding. Dit kan aanleiding zijn voor ervaren regeldruk.

2.1 Het college adviseert om de meldplicht uitsluitend te richten op situaties waarin een drempelwaarde wordt overschreden en af te zien van de uitnodiging tot het doen van een vrijwillige melding.

3. *Werkbaarheid*

Bij de werkbaarheid van de regeling is het van belang dat de instellingen weten dat ze als belangrijke entiteiten zijn aangemerkt en weten welke verplichtingen daardoor ontstaan. Over de aanwijzingen van bekostigde instellingen is hiervoor al opgemerkt dat dit voor de instellingen voldoende duidelijk lijkt. Uit de toelichting blijkt dat de melding via een centraal meldpunt kan worden gedaan. Dit moet binnen 24 uur na ontdekking. De opgenomen drempelwaarden zijn toegespitst op de sector. Het voorstel maakt duidelijk in welke situatie de drempelwaarde bereikt wordt. Als sprake is van een niet-significant of bijna-incident, worden instellingen alsnog verzocht om een vrijwillige melding te maken. Tot slot zijn de opgenomen drempelwaarden besproken met de stakeholders uit het onderwijsveld en de toezichthouder.

4. Gevolgen regeldruk

De regeldrukparagraaf brengt de eenmalige en structurele regeldruk in kaart conform de Rijksbrede methodiek. De regeldruk is per onderdeel beschreven en berekend:

- De meldplicht kost € 3.540 per instelling per jaar, in totaal € 191.160.
- Om 24 uur per dag te kunnen voldoen aan de meldplicht wordt een consignatiedienst ingericht, wat € 15.504 per instelling per jaar kost, in totaal € 837.216.
- Vanwege de registratie bij het meldpunt zijn er eenmalige regeldrukkosten van € 1.080 per instelling (in totaal € 58.320). Voor de koppeling van de API is dat € 81 per instelling en € 4.374 in totaal. De registratie moet jaarlijks geactualiseerd worden, wat € 918 per instelling en in totaal € 49.572 kost.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Indienen / vaststellen nadat met het adviespunt rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris